

EWA DOMAGAŁA-ZYŚK
Instytut Pedagogiki KUL

SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI
CHILDHOODS 2005
OSLO, 29 CZERWCA-3 LIPCA 2005 ROKU

Międzynarodowa Konferencja Children and Youth in Emerging and Transforming Societies Childhoods 2005 zorganizowana została w dniach 29 czerwca-3 lipca 2005 r. w Oslo przez Wydział Edukacji i Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu w Oslo oraz kilka organizacji zajmujących się prowadzeniem badań nad dziećmi i młodzieżą: Childwatch International Research Network (CWI), Norwegian Social Research (NOVA) i The Norwegian Centre for Child Research (NOSEB). Została także wpisana jako uroczystość towarzysząca obchodom stulecia odzyskania przez Norwegię niepodległości, po pokojowym rozwiązaniu unii ze Szwecją w 1905 r. Konferencja zgromadziła blisko 1000 uczestników z wielu krajów świata, którzy przygotowali i zaprezentowali ponad 700 wykładów, referatów i plakatów. Wśród jej uczestników, którymi byli przede wszystkim pedagodzy, psychologzy, socjologzy, demografowie, lekarze medycyny i członkowie różnych organizacji działających na rzecz dzieci i młodzieży, było także czworo naukowców z Polski.

Z wielkim zainteresowaniem uczestnicy wysłuchali zwłaszcza wykładów plenarnych. Prof. Barbara Rogoff z Uniwersytetu Kalifornijskiego porównywała naturę procesu uczenia się w kulturach tradycyjnych, gdzie dzieci nabywają wiedzę i umiejętności głównie poprzez obserwację zachowań dorosłych, oraz w kulturze zachodniej, w której dzieciom oferuje się przede wszystkim prowadzone przez profesjonalistów specjalistyczne lekcje przygotowujące ich do pełnienia ról społecznych. Prof. Thomas Ziehe z Uniwersytetu w Hanowerze niezwykle sugestywnie przedstawił wpływ przemian kulturowych na zmiany mentalności współczesnej młodzieży i związek tych przemian ze zmianami w relacjach współcześnie łączących dzieci i ich rodziców. Prof. David Buckingham z Uniwersytetu Londyńskiego zwrócił uwagę słuchaczy na konsekwencje wynikające z faktu, iż dzieci stały się bardzo istotnym elementem we współczesnej kulturze konsumpcyjnej, zaś prof. Alan Flisher z Uniwersytetu w Cape Town poruszył słuchaczy informacjami o nasileniu występowania zjawiska nadużywania narkotyków i przedwczesnych zachowań seksualnych wśród młodzieży w Afryce. W kolejnym dniu konferencji teolog prof. Jone Salomonsen z Uniwersytetu w Oslo przedstawił wykład na temat rytuałów przejścia z dzieciństwa w dorosłość, które obecnie kultywowane są we współczesnych rodzinach norweskich. Prof. Lynne Chisholm z Uniwersytetu w Innsbrucku zaprezentowała precyzyjny model prowadzenia badań wśród współczesnej młodzieży, pokolenia opierającego się na wiedzy (*generation of knowledge*), zaś prof. Suniya S. Luthar z Uniwersytetu

w Kolumbii (USA) wskazała na konieczność istnienia ścisłego związku między badaniami naukowymi a zmianą na lepsze losów badanych przez nas dzieci i młodzieży.

Oprócz wykładów plenarnych uczestnicy konferencji spotykali się trzy razy dziennie na pracy w 29 sekcjach, słuchając wystąpień i dyskutując nad szeregiem istotnych zagadnień, takich jak: religijność i duchowość współczesnych dzieci i młodzieży; refleksja nad prawami dziecka i aktualność Konwencji Praw Dziecka; bycie obywatelem i członkiem narodu; budowanie przyszłych demokracji w odbiorze dzieci i młodzieży; cele i formy wspierania dzieci i młodzieży w sytuacjach trudnych rozwojowo i wychowawczo, takich jak rozwód rodziców, ubóstwo, marginalizacja, migracja, zagrożenie AIDS, wpływy kultury konsumpcyjnej, przemoc, konieczność pracy zarobkowej, choroby i niepełnosprawność; uniwersalność społecznych wyznaczników jakości życia dzieci i młodzieży; problemy związane z uczeniem się, pełnienia społecznych ról kobiety i mężczyzny; udział dzieci i młodzieży w tworzeniu sztuki; edukacja dla pokoju i budowanie pokoju oraz współczesne zmiany perspektyw badawczych w badaniach nad dziećmi i młodzieżą.

Praca w wielonarodowych grupach stwarzała możliwość doświadczenia wspólnoty, ale i odmienności problemów przeżywanym przez dzieci i młodzież w różnych zakątkach świata. Trudno byłoby którekolwiek z tych problemów nazwać błahymi, nie sposób jednak oprzeć się refleksji, że doświadczane przez dzieci i młodzież problemy, a co się z tym wiąże – także i problematyka badań prowadzonych np. w Europie i Afryce Południowej, są diametralnie różne. Szczególnie widoczne okazało się to w trakcie dyskusji nad wyznacznikami jakości życia dzieci i młodzieży (*well-being indicators*), którymi dla dziewcząt z Afryki może być fakt życia w społeczności nie zagrażającej im gwałtami seksualnymi czy zarażeniem się wirusem HIV, zaś w krajach zachodnich np. fakt posiadania pełni praw obywatelskich i prawa do nieograniczonej konsumpcji. Należy sądzić, że doświadczenie tej różnorodności było dla uczestników konferencji przeżyciem niezmiernie istotnym, pouczającym i wyznaczającym przyszłe perspektywy badawcze.

Konferencji towarzyszył także bogaty program artystyczny: uroczyste przyjęcie w Ratuszu, którego gospodarzem był Prezydent Oslo, wystawy prac plastycznych dzieci i spektakle przygotowane przez młodzież z różnych krajów wszystkich kontynentów. Termin konferencji, przypadający w czasie słynnych norweskich „białych nocy”, dał nam także możliwość odczucia atmosfery święta i radości, towarzyszących długim dniom i jasnym nocom, zaś wzajemna życzliwość uczestników konferencji, zainteresowanie wyrażane dla problemów społecznych i metodologii badawczych oraz otwartość na nawiązywanie nowych kontaktów dają nadzieję na kontynuację wspólnej refleksji nad problemami badań społecznych wśród dzieci i młodzieży.